

ח' חשון תש"ע
26 אוקטובר 2009

גל חום אוקטובר 2009

גל חום שרר ברחבי הארץ בעיקר ב-15-20 באוקטובר ובמקומות רבים נמדדו טמפרטורות של יותר מ-35 מ"צ ואף למעלה מ-38 מ"צ.
ערכי הטמפרטורה שנמדדו לא שברו אמנם את השיאים של חודש אוקטובר, אולם בתחנות רבות הטמפרטורה שנמדדה היא השניה או השלישית הגבוהה ביותר לחודש, וכן יש לציין את החריגות שברצף הימים החמים.

טמפרטורות ולחות יחסית בגל החום הנוכחי

הטמפרטורות בארץ היו גבוהות מהממוצע כבר מה-8 באוקטובר. ב-15 בחודש היתה התחממות נוספת בעיקר בהרים ובפנים הארץ והחל לשרור שרב עם טמפרטורות גבוהות מהממוצע במידה ניכרת, שרב שנמשך עד ה-20 בחודש. בצפון הנגב, בשפלה בעמקי הצפון, בעמק הירדן ובערבה נמדדו בפרק הזמן הזה 38-40 מ"צ. בהרים נמדדו 33-35 מ"צ ובאזור ים המלח 34-36 מ"צ. הלחות יחסית המינימלית באזורים הללו היתה נמוכה והגיעה לפחות מ-20%. במישור החוף נמדדו ב-15-17 בחודש 32-34 מ"צ עם לחות יחסית של כ-40%. ההתחממות וההתייבשות המשמעותיות באזור זה היו ב-18-19 בחודש עם טמפרטורות של 37-39 מ"צ ולחות יחסית מינימלית של 10%-15%. ברצועת החוף שרר מזג אויר הביל עם טמפרטורות של 28-29 מ"צ ולחות יחסית של 55%-65%. גם כאן היתה התחממות והתייבשות ב-18-19 בחודש (34-36 מ"צ ולחות יחסית מינימלית של 15%-20%). ב-20 בחודש היתה מגמה של התקררות במישור החוף ובשפלה, אולם בהרים ובשקע הירדן המשיך לשרור שרב. ב-21 בחודש היתה התקררות משמעותית בכל הארץ.
בטבלה שבעמוד הבא מפורטים נתוני הטמפרטורה ב-15-20/10/09 וכן ערכי השיא לחודש אוקטובר והממוצע הרב שנתי לחודש זה.

טמפרטורות המקסימום (מ"צ) ב-15-20/10/09 בהשוואה לממוצע הרב שנתי לאוקטובר
וערכי השיא לחודש

ערך השיא** לאוקטובר	ממוצע רב שנתי* לאוקטובר	20/10	19/10	18/10	17/10	16/10	15/10	
39.0 (ב-13/10/98)	28.0	34.4	39.1	40.4	34.2	36.4	29.7	חיפה (מפרץ)
40.2 (ב-13/10/98)	28.4	33.4	36.9	39.6	33.5	35.3	33.9	עין החורש
38.0 (ב-13/10/98)	27.3	29.3	31.2	34.5	28.5	28.6	28.5	תל אביב (שדה דב)
40.2 (ב-13/10/98)	28.3	34.5	37.0	38.5	32.9	33.8	32.3	בית דגן
41.6 (ב-13/10/98)	27.9	34.7	38.9	38.6	34.0	32.8	30.8	נגבה
35.0 (ב-1/10/02)	23.7	32.2	31.3	33.2	33.0	31.6	28.5	הר כנען
41.2 (ב-1/10/02)	30.9	39.3	39.2	39.7	39.5	39.1	35.7	מרחביה
36.6 (ב-1/10/02)	24.7	33.4	33.5	35.0	34.2	33.9	32.6	ירושלים
41.0 (ב-4/10/43)	28.5	36.1	39.1	39.5	37.9	37.5	34.0	בית ג'ימל
40.8 (ב-13/10/98)	29.0	37.0	39.4	40.4	40.1	39.7	34.7	באר שבע
37.4 (ב-3/10/55)	27.2	34.1	34.0	36.1	34.7	35.7	33.8	שדה בוקר
41.2 (ב-1/10/02)	30.4	37.1	38.1	39.1	38.7	36.7	35.2	כפר בלום
41.4 (ב-13/10/98)	30.6	38.0	38.7	36.8	33.2	36.1	32.4	צמח
44.0 (ב-1/10/02)	33.4	37.7	39.1	40.0	38.9	40.0	38.5	גלגל
40.4 (ב-1/10/02)	32.4	34.5	35.0	34.8	34.6	35.0	35.0	סדום
43.7 (ב-1/10/02)	33.0	35.7	38.8	39.7	39.9	39.8	37.5	אילת

** הממוצע הרב שנתי הוא לשנים 1981-2000 פרט לשינויים הבאים: מפרץ חיפה ומרחביה לשנים 1988-2000, גלגל לשנים 1990-2000 וצמח על פי ממוצעי דגניה לשנים 1981-1996.

*** ערך השיא מתייחס לתקופת הפעילות של התחנה, בדרך כלל משנות ה-40 או ה-50 עד היום פרט לשינויים הבאים: מפרץ חיפה ומרחביה מ-1988 עד היום, גלגל מ-1990 עד היום וצמח על פי דגניה לשנים 1945-1996 וצמח ב-1996 עד היום.

השוואה לעבר

ערכי הטמפרטורה

הטמפרטורות הגבוהות ביותר באירוע הנוכחי לא שברו את השיא לחודש אוקטובר. במישור החוף ובצפון הנגב השיא היה ב-13/10/1998 והטמפרטורות שנמדדו בימים האחרונים הן במקום השני או השלישי בדירוג. בהרים ובפנים הארץ השיא לחודש אוקטובר היה בדרך כלל ב-1/10/02. בהשוואה לאמצע חודש אוקטובר השיא בשפלה ובהרים היה ב-13-14/10/98 והערכים היו דומים לאלו שנמדדו באירוע הנוכחי.

משך גל החום

הנושא המשמעותי באירוע הנוכחי הוא משכו הארוך. בהרים ובפנים הארץ היה רצף של 6 ימים עם טמפרטורות גבוהות מהממוצע במידה ניכרת. רצף של ימים חמים וימי שרב בסתיו איננו חריג ובדרך כלל השרבים בעונה זו נוטים להיות ממושכים (בניגוד לשרבי האביב שהם קצרים במשכם). עם זאת הרצף של ערכי הטמפרטורה הגבוהים באירוע הנוכחי הוא יוצא דופן. בירושלים, לדוגמה, לא היה מתחילת המדידות רצף של 6 ימים עם טמפרטורה גבוהה מ-32 מ"צ בחודש אוקטובר. בבאר שבע ובשדה בוקר לא היה מתחילת המדידות רצף של 5 ימים עם טמפרטורות כה גבוהות בחודש אוקטובר (מעל 37 מ"צ בבאר שבע ומעל 35 מ"צ בשדה בוקר). בבית ג'ימל היה רצף חם יותר בחודש אוקטובר רק ב-1943. בתחנות אחרות (בית דגן, כפר בלום, הר כנען) היה רצף דומה או חם יותר רק ב-1994 או ב-1998.